

Ο Τριγωνοψαρούλης ή το δικαίωμα στη διαφορετικότητα

Στην πρώτη-πρώτη συνάντηση που έχω κάθε χρόνο με τις καινούργιες φοιτήτριες στο εισαγωγικό μάθημα της παιδικής λογοτεχνίας, συνηθίζω να τις ρωτάω για το αγαπημένο βιβλίο των παιδικών τους χρόνων. Κάποιες αναφέρουν και τον Τριγωνοψαρούλη, αφού τα σημερινά εικοσάχρονα ανήκουν στη γενιά που μεγάλωσε με αυτόν. Όμως, αποτελεί έκπληξη για μένα το γεγονός ότι συχνότατα δικαιολογούν την προτίμησή τους με λόγους που καμία σχέση δεν έχουν με την αισθητική ποιότητα και τις λογοτεχνικές αρετές του κειμένου. Έτσι, απαντήσεις όπως «Μου το διάβαζε η γιαγιά μου που την υπεραγαπάω», «Μου το είχε χαρίσει η νονά μου και πάντα μου τη θυμίζει» είναι μεν επαρκείς για εκείνες, αλλά, χωρίς νόημα για μένα που μέσα από αυτές επιθυμώ να στοιχειοθετήσω τα στοιχεία του καλού λογοτεχνικού βιβλίου. Γι' αυτό με τον καιρό τείνω όλο και λιγότερο να ενδιαφερόμαι όχι τόσο για το αγαπημένο τους βιβλίο, όσο για την αιτιολόγηση αυτής της προτίμησης.

Όμως, όταν από τις εκδόσεις Πατάκη μού έγινε η τιμητική πρόσκληση να μιλήσω για τον Τριγωνοψαρούλη, σκέφτηκα να αρχίσω την εισήγησή μου εξηγώντας τους λόγους που εμένα προσωπικά με έκαναν να τον αγαπήσω. Και τότε ανακάλυψα ότι υπέπεσα στο ίδιο 'ατόπημα' με τις φοιτήτριές μου. Το μικρό, κίτρινο, τριγωνικό ψαράκι το αγάπησα, κυρίως γιατί γεννήθηκε με διαφορά λίγων ημερών από τον πρωτότοκο γιο μου. Είδα τον Τριγωνοψαρούλη να 'μεγαλώνει' μαζί με το παιδί μου, να του κρατά συντροφιά στα παιχνίδια του και να γιορτάζουν μαζί τα δέκατα γενέθλιά τους. Του χρόνου μάλιστα θα γίνουν και οι δύο δεκαοχτώ χρονών και θα ενηλικιωθούν. Τα παιδιά σε αυτήν την ηλικία δίνουν πανελλαδικές εξετάσεις για να περάσουν στο Πανεπιστήμιο. Τα συνομήλικά τους χάρτινα ψαράκια των βιβλίων αντίθετα, τις έδωσαν αμέσως μόλις γεννήθηκαν. Εκείνα όμως δεν ενδιαφέρθηκαν καθόλου για το Πανεπιστήμιο ούτε κυνήγησαν μια θέση σε αυτό –αν και αναπόφευκτα με τον καιρό την κέρδισαν. Στόχευσαν κατευθείαν στις καρδιές των αναγνωστών τους και πάσχισαν να κατακτήσουν τα παιδιά. Και όπως φαίνεται αυτές τις εξετάσεις ο Τριγωνοψαρούλης τις πέρασε και μάλιστα με άριστα.

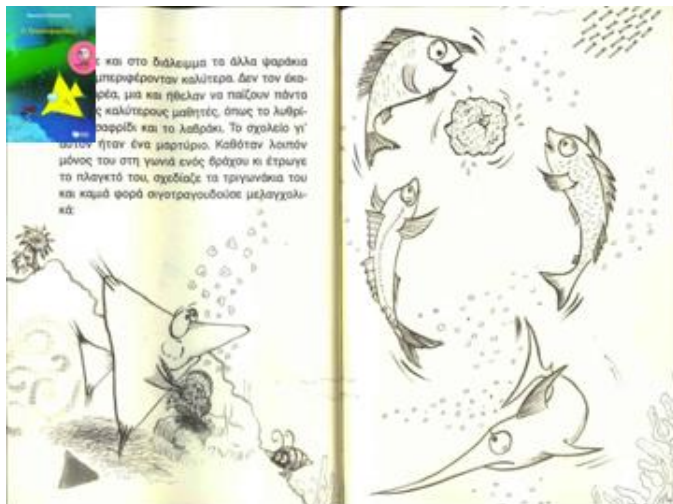
Από το 1997 μέχρι σήμερα, ο Τριγωνοψαρούλης όχι μόνο αριθμεί οκτώ βιβλία, αλλά έπαιξε στο θέατρο (θέατρο Eliart, *Τριγωνοψαρούλη, μην εμπιστεύεσαι ποτέ... αχινό!!!* 2013-2014), ακόμη και με την τεχνική του μαύρου θεάτρου (Νέο θέατρο Θεσσαλονίκης, *Ο Τριγωνοψαρούλης επιστρέφει*), φιλοξενήθηκε σε σχολικές παραστάσεις, αποτυπώθηκε στο χάρτη της Ελλάδας, μεταφράστηκε ακόμη και στα κορεάτικα και διαβάστηκε από πάρα πολλά παιδιά σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

Η φήμη του Τριγωνοψαρούλη τα δεκαεπτά χρόνια που μεσολάβησαν από την έκδοση του πρώτου του βιβλίου μέχρι σήμερα είναι πολύ μεγάλη και συνεχώς αυξάνει. Σε ένα μεγάλο βαθμό αυτό οφείλεται στο ιδεολογικό περιεχόμενο των κειμένων, τα οποία, ανεξάρτητα από τα ειδικά θέματα που καθένα πραγματεύεται, όλα υποστηρίζουν το δικαίωμα στη διαφορετικότητα.

Στο πρώτο του βιβλίο ο Τριγωνοψαρούλης ξεκίνησε ως ένα μικρό ψαράκι με μαθησιακές δυσκολίες. Στο σχολείο της κυρίας Σουπιάς δεν μπορούσε να διαβάσει και να γράψει τίποτε άλλο εκτός από ... τρίγωνα. Τι και αν η ιστορία διαδραματίζεται στον ανοίκειο χώρο του βυθού; Ο αναγνώστης, ακόμη και αν ο ίδιος δεν έχει

μαθησιακά προβλήματα, αναγνωρίζει το φλόγισμα στα μάγουλα κάθε φορά που προσπαθεί να κάνει κάτι που δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των άλλων. Ξέρει καλά και το υποτιμητικό τους γέλιο και την περιφρονητική τους ματιά και τον αποκλεισμό από τα παιχνίδια τους. Όλοι μας κάποια στιγμή, χωρίς να είμαστε ούτε κίτρινοι ούτε τριγωνικοί, νιώσαμε Τριγωνοψαρούληδες. Σαν τον μικρό ήρωα του Ηλιόπουλου και της Βαρβαρούση που δεν χώρεσε ούτε στον κύκλο των δραστηριοτήτων των συμμαθητών του ούτε στη σελίδα τους και είδε τη μαύρη γραμμή της ένωσης των σελίδων να υψώνεται σαν εχθρικό σύνορο ανάμεσα στους

επαρκείς και τον διαφορετικό. Και είναι παρήγορο, ακόμη και για τον αναγνώστη που συνήθως δεν είναι τόσο τυχερός όσο ο Τριγωνοψαρούλης, το γεγονός ότι εκείνος τουλάχιστον κατάφερε να γίνει στο τέλος ήρωας και να κερδίσει έναν ανδριάντα στο βυθό.

Το επόμενο βιβλίο, *Ο Τριγωνοψαρούλης, ο Μαυρολέπιος κι ο τελευταίος ιππόκαμπος*, παρουσιάζει μια άλλη διαφορετικότητα· όχι πλέον εκείνη της έλλειψης, αλλά αυτή που συνεπάγεται η εξαιρετικότητα. Ο Τριγωνοψαρούλης εξακολουθεί να είναι διαφορετικός, αλλά αυτή τη φορά όχι γιατί υπολείπεται των άλλων, αλλά αντιθέτως γιατί είναι πολύ έξυπνος, πολύ δημοφιλής, πολύ προβεβλημένος και μάλλον πολύ υπερφίαλος. Μεγαλύτερος τώρα σε ηλικία με γυναίκα και παιδιά και ανώτερη θέση στην κοινωνία, δέχεται τους παλιούς του φίλους μόνο κατόπιν ραντεβού, γυαλίζει διαρκώς το άγαλμά του και σε μία ακόμη κρίση παράφορου ναρκισσισμού γεμίζει το βυθό με αναπαραστάσεις του, εικόνες για τα βράχια και τριγωνικές θήκες για τις δαγκάνες. Όμως, κυριολεκτικά στο παρά πέντε, κατανοεί την ανοησία μιας τέτοιας συμπεριφοράς, αποποιείται την αλαζονεία της εξουσίας και αγωνίζεται και πάλι παθιασμένα για τη σωτηρία των αδυνάτων, που τώρα συναντάται στο πρόσωπο του τελευταίου ιππόκαμπου.

Το δικαίωμα στη διαφορετικότητα πραγματεύεται και το βιβλίο *Ο αδελφός του Τριγωνοψαρούλη*, που αναφέρεται στον αγώνα του αδελφού του να διεκδικήσει τη δική του ταυτότητα και να μην είναι απλώς ο μικρότερος αδελφός του δημοφιλούς Τριγωνοψαρούλη. Και είναι πραγματικά σοκαριστικό πώς ο μικρός αγωνίζεται να γίνει διαφορετικός, μη διστάζοντας ακόμη και να χτυπήσει πάνω στα βράχια για να απαλλαγεί από το μισητό τριγωνικό σχήμα. Δοκιμάζει ακόμη να γίνει μια στρογγυλή μπάλα, ένας επιθετικός κύβος, αλλάζει χρώματα και φορτώνεται σκουλαρίκια. Μάλιστα, στο παράρτημα του βιβλίου, τα παιδιά-αναγνώστες καλούνται να δώσουν στον Τριγωνοψαρούλη ένα στοιχείο που θα τον κάνει διαφορετικό, συμπάσχοντας μαζί του, αφού ακόμη και το βιβλίο, που, ενώ είναι αφιερωμένο σε αυτόν, δεν φέρει ως τίτλο το δικό του όνομα, αλλά εκείνο του διάσημου αδελφού του (*Ο αδελφός του Τριγωνοψαρούλη*) που συνεχώς τον προσδιορίζει.

Ακόμη και στο τελευταίο βιβλίο *Τριγωνοψαρούλη, μην εμπιστεύεσαι ποτέ ... αχινό*, το θέμα είναι πάλι η διαφορετικότητα σε συνδυασμό με την αποκάλυψη των ρατσιστικών πρακτικών που μετέρχονται όσοι αποκομίζουν κάποιο κέρδος από αυτές. Παρά την έκπληξη του τίτλου, που δείχνει να δημιουργεί νέες στερεοτυπικές

αντιλήψεις, αφού δίνει την εντύπωση ότι μια νέα ομάδα ατόμων, οι μαύροι αχινοί, γίνονται οι καινούργιοι κακοί, το κείμενο, από την πρώτη κιόλας παράγραφο, λύνει την παρεξήγηση: οι αχινοί δεν προβάλλονται συλλήβδην ως κακοί. Ούτε καν ένας από αυτούς. Ο κακός είναι ο Άρης Ψαροφαγάκης, εξ ορισμού και εξ ονόματος (Ψαροφαγάκης) κακός, που έτυχε να μεταμορφωθεί σε αχινό. Αυτόν το συγκεκριμένο αχινό δεν πρέπει να εμπιστεύεται ποτέ ο Τριγωνοψαρούλης, αλλά και όσοι αρνούνται να παγιδευτούν στα δίκτυα του ρατσισμού.

Το βιβλίο διηγείται πώς σε έναν αγώνα ψαροσφαίρου, παραλλαγή ποδοσφαίρου για ψάρια, ο αχινός κατορθώνει να στοχοποιεί ως αποδιοπομπαίους τράγους και διαρκώς να απομακρύνει ολόκληρες κατηγορίες πλασμάτων του βυθού. Πρώτα εξορίζονται οι άγριοι καρχαρίες. Μετά όσοι έχουν δαγκάνες. Και έπειτα όσοι δεν έχουν το σωστό ψαρίσιο σχήμα και χρώμα. Για μια ακόμη φορά ο Τριγωνοψαρούλης καταφέρνει να αντιδράσει και δημιουργώντας μια ομάδα με όλους τους διαφορετικούς νικάει 'τους σωστούς' και βάζει γκολ στο ρατσισμό.

Όμως, ακόμη και αν παραβλέψουμε τα μηνύματα που επικοινωνεί ο κόσμος του Τριγωνοψαρούλη, η μεγάλη αγάπη των παιδιών για αυτόν μπορεί να εξηγηθεί και με την έντονη εμπλοκή των αναγνωστών στις περιπέτειές του. Εκτός από συγγραφή των δικών τους επεισοδίων που κάποιες φορές συνεισφέρουν και τα ίδια ως ασκήσεις δημιουργικής γραφής, οι μικροί αναγνώστες αναλαμβάνουν σοβαρό ρόλο στις ιστορίες του τριγωνικού ψαριού. Κορυφαίο παράδειγμα αποτελεί η εξ ολοκλήρου εικονογράφηση του βιβλίου *Ο Τριγωνοψαρούλης επιστρέφει*. Σε αυτό λευκές σελίδες συνοδεύονται από τις αντίστοιχες λεζάντες, ενώ τα παιδιά καλούνται να δημιουργήσουν εικόνες δικής τους έμπνευσης καθιστώντας κάθε αντίτυπο μοναδικό και απόλυτα ανεπανάληπτο.

Ο Τριγωνοψαρούλης δίνει την εντύπωση ότι όλο και περισσότερο ξεφεύγει από την αποκλειστική ευθύνη των δημιουργών του και αυτονομείται ως ένα πολιτισμικό γεγονός, που μπορεί να υπάρχει και εκτός βιβλίου. Γι' αυτό και δεν ξαφνιάζει η τούρτα των γενεθλίων του στο πραγματικό περιβάλλον των εκδόσεων Πατάκη ούτε η μέρα Τριγωνοψαρούλη κάθε Μάρτη ούτε καν η πρόθεσή του να επισκεφτεί κάποιες ελληνικές πόλεις. Διαφεύγοντας τον έλεγχο των δημιουργών του ο Τριγωνοψαρούλης φαίνεται να αποκτά μια αυτόνομη ζωή που μάλλον αποτελεί τη συνισταμένη των προθέσεων του συγγραφέα και των προσδοκιών των αναγνωστών. Το γεγονός φαίνεται να το παραδέχεται και ο ίδιος ο Βαγγέλης Ηλιόπουλος, ομολογώντας ότι ο Τριγωνοψαρούλης του έχει αυτονομηθεί και μάλλον επιλέγει ο ίδιος τα θέματα των βιβλίων του.

Ο Τριγωνοψαρούλης έχει αποκτήσει πλέον ιδιαίτερη δημοφιλία και καθίσταται αναγνωρίσιμος και αγαπητός στα παιδιά. Επειδή δεν είναι πολλοί οι σύγχρονοι λογοτεχνικοί ήρωες που αποδείχθηκαν τόσο λαοφιλείς, θα είχε ενδιαφέρον να επιχειρηθεί η διατύπωση μιας σειράς σχολίων αναφορικά με την εικόνα και το όνομά του, δύο στοιχείων που σίγουρα συνέβαλαν στη μεγάλη του φήμη. Ο Τριγωνοψαρούλης, είναι ψάρι, σε σχήμα τριγώνου, χρώματος κίτρινου και μικρού μεγέθους.

Αρχίζοντας με την οντολογική κατηγορία του ψαριού, είναι φανερό ότι η επιλογή προφανώς ήταν ιδιαίτερα επιτυχημένη, ειδικά για έναν ήρωα που προασπίζεται τη διαφορετικότητα. Γιατί, εν αντιθέσει με τον κόσμο των εντόμων, για παράδειγμα, όπου όλα τα άτομα του ίδιου είδους φαίνεται να είναι σχεδόν πανομοιότυπα, το σύμπαν του βυθού ευνοεί τη διαφορετικότητα. Λιονταρόψαρα, σκαντζοχοιρόψαρα, αετόψαρα, φαναρόψαρα και ψαρομονόκεροι δεν συναντώνται μόνο στον παραμυθικό κόσμο που κατασκευάζει ο Βαγγέλης Ηλιόπουλος, αλλά και στα βάθη των γαλάζιων ωκεανών. Σε μια μεταφορά, όπου η πραγματικότητα μιμείται τη φαντασία, οι

αναγνώστες των βιβλίων του Τριγωνοψαρούλη, συνειδητοποιούν ότι υπάρχει ένας κόσμος, όπου όλοι οι διαφορετικοί καταφέρνουν να συνυπάρχουν χαρίζοντας μορφιά και ενδιαφέρον.

Μάλιστα, ο χώρος του βυθού φιλοξενεί και όντα που αμφισβητούν παγιωμένες, ‘αυταπόδεικτες’ απόψεις ακόμη και αναφορικά με το φύλο. Μάλλον δεν είναι τυχαίο ότι ο Τριγωνοψαρούλης καταπολεμά τις ναρκισσιστικές, υπεροπτικές του τάσεις σε ένα βιβλίο που αναλαμβάνει τη σωτηρία του τελευταίου ιππόκαμπου, ενός είδους όπου το αρσενικό κυοφορεί τα αυγά και ‘γεννά’ τους νεαρούς ιππόκαμπους. Από την άλλη, στο βιβλίο *Τα γενέθλια του Τριγωνοψαρούλη*, εμφανίζονται και εκθέτουν την ιδιαιτερότητά τους και οι ροφοί, ένα ψάρι που κατά τη διάρκεια της ζωής του αλλάζει φύλο, καταφέροντας με αυτόν τον τρόπο ένα σοβαρό πλήγμα στις εδραιωμένες απόψεις μας για τη φύση, που στερεί τη μητρότητα από τον άνδρα και απεχθάνεται τις αλλαγές φύλου.

Η ιδέα μιας κοινωνίας-ουράνιο τόξο που υποστηρίζει τη διαφορετικότητα είναι ιδιαίτερα εμφανής στο βιβλίο *Ο Τριγωνοψαρούλης στον κόσμο των παράξενων ψαριών*. Σε αυτό, ακόμη και η πολυχρωμία των γραμμάτων του τίτλου, επιβάλλει και οπτικά το αυτονόητο: η συνύπαρξη των διαφορετικών δεν είναι καθήκον αλλά ευχαρίστηση, αφού καταργώντας την μονοτονία της ομοιομορφίας, η κοινωνία προβάλλει χρωματιστή και συναρπαστική. Σε αυτό το παιχνίδι συμμετέχουν και οι μικροί αναγνώστες, οι οποίοι, αφού παρατηρήσουν παράξενα πλάσματα του βυθού και της φαντασίας, όπως μονοματόψαρα, νευρόψαρα και γυαλοσαλάχια, έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν και τα ίδια τα δικά τους. Σε μια δραστηριότητα που συνδυάζει την φαντασία με την ψυχαγωγία τα παιδιά δημιουργούν μια σειρά διαφορετικών ψαριών και έτσι ‘εθίζονται’ στην ύπαρξη και την αποδοχή τους.

Ο Τριγωνοψαρούλης δεν είναι μόνο ψάρι, αλλά κι ένα πλάσμα του βυθού που ενεργεί και σκέφτεται σαν άνθρωπος. Η ιδιότητα του ανιμισμού και της προσωποποίησης, σίγουρα ευθύνεται για την αποδοχή του από τους αναγνώστες του, αφού, ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά –και όχι μόνο, δες για παράδειγμα το *Μάους*, την πολύκροτη γραφιστική νουβέλα του Spiegelman– χαίρονται να παρακολουθούν τα άλογα ζώα να συμπεριφέρονται ως έλλογα όντα. Μάλιστα και εικονογραφικά ο ανιμισμός δημιουργεί ενδιαφέρουσες καταστάσεις, ενίοτε χιουμοριστικές, όπως μπορεί κανείς να παρατηρήσει, για παράδειγμα, στην εικόνα του χταποδιού-ζωγράφου στο βιβλίο *Ο Τριγωνοψαρούλης εναντίον Μεγάλου Καρχαρία*.

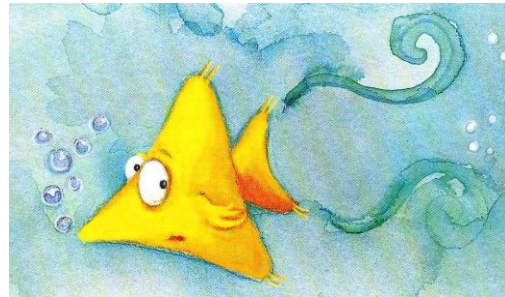

Επιπλέον, στο ίδιο βιβλίο επαναλαμβάνεται σε μια νέα εκδοχή το γνωστό μοτίβο του Δαβίδ και του Γολιάθ, όπου ο μικρός καταφέρνει να νικήσει τον τόσο σίγουρο για την επιτυχία του μεγάλο. Το μικρό μέγεθος του κίτρινου ψαριού συνιστά ένα ακόμη στοιχείο, υπεύθυνο για τη δημοφιλία του Τριγωνοψαρούλη, του μικρού ψαριού που δεν δειλιάζει μπροστά στα μεγάλα και τα σπουδαία. Ο μικρός που καταφέρνει να τα βάλει με το μεγάλο και αναδεικνύεται νικητής, λειτουργεί λυτρωτικά στα παιδιά που, ως μικροί, ταυτίζονται μαζί του και αισιοδοξούν ότι θα καταφέρουν να βγουν νικητές σε έναν κόσμο που έχει φτιαχτεί για μεγάλους. Και έχει πραγματικά ενδιαφέρον το γεγονός ότι, όταν τα παιδιά-αναγνώστες γράφουν στον Τριγωνοψαρούλη, συχνότατα λαθεύουν την ορθογραφία, και, αντί για το ήτα των αρσενικών ονομάτων, προσθέτουν στο τέλος της λέξης Τριγωνοψαρούλι το γιώτα του ουδετέρου, φανερώνοντας με αυτόν τον τρόπο πόσο μεγάλη σημασία δίνουν στο μικρό μέγεθος του αγαπημένου ψαριού.

Από την άλλη, το κίτρινο χρώμα, καθαρό και φωτεινό, δίνει στον Τριγωνοψαρούλη μια προσωπικότητα λαμπερή και διαυγή. Σε μια τυχαία ομοιότητα με έναν άλλο αγαπημένο ήρωα των θαλασσών, το Μπομπ το Σφουγγαράκη, ο Τριγωνοψαρούλης φέρνει στον κόσμο του βυθού το φως του ήλιου και φωτίζει με το παράδειγμά του τα βαθύτερα σκοτάδια των μακρινών βυθών και των ανθρώπινων ψυχών. Ρατσιστικές αντιλήψεις, κακίες και εγωισμοί εξαφανίζονται, όταν εμφανίζεται το αισιόδοξο κίτρινο ενός ήρωα που παλεύει ενάντια σε άγριους καρχαρίες και μοχθηρά πάθη.

Τέλος, ιδιαίτερα επιτυχημένο αποδεικνύεται και το σχήμα του Τριγωνοψαρούλη, που δεν είναι άλλο από ένα μόνο τρίγωνο. Απλό και ξεκάθαρο, όπως και ο ίδιος ο ήρωας, που δεν έχει ποτέ κρυμμένες σκέψεις και υστερόβουλες ιδέες. Ο Τριγωνοψαρούλης κατακτά με την απλότητά του τον κόσμο του βυθού και τους αναγνώστες του και εμπνέει και στους δύο απέραντη εμπιστοσύνη. Σε αυτό συνεισφέρει και το ίδιο το σχήμα του ισοσκελούς τριγώνου που δείχνει να ισορροπεί στέρεα πάνω στη βάση του. Αυτό το τρίγωνο παρέχει ένα αίσθημα ασφάλειας και σιγουριάς, τη βεβαιότητα ότι, ό,τι και αν συμβεί, εκείνο θα μείνει ακλυδώνιστο στη θέση του. Άλλωστε τέτοια συναισθήματα δεν εμπνέει και ο Τριγωνοψαρούλης από την πρώτη μέρα που έσωσε το σχολείο της κυρίας Σουπιάς μέχρι τον πρόσφατο αγώνα του εναντίον του αχινού;

Από την άλλη, όταν το ίδιο τριγωνικό σχήμα τοποθετηθεί στο πλάι, τότε δίνεται έντονη η αίσθηση της κίνησης. Ίσως γι' αυτό και στη σειρά *Μικροί Κύριοι Μικρές Κυρίες* το σχήμα του κυρίου Βιαστικού είναι ένα τέτοιο τρίγωνο, ενδεικτικό ενός χαρακτήρα που βρίσκεται διαρκώς σε κίνηση. Σε αυτή τη θέση απεικονίζεται τις περισσότερες φορές στα τοπία του βυθού και ο Τριγωνοψαρούλης να τρέχει όπου τον έχουν ανάγκη.

Και αν το τρίγωνο φαίνεται να είναι ένα αρκετά αιχμηρό σχήμα, που μάλλον φαντάζει απειλητικό καθώς προτάσσει τρεις επιθετικές γωνίες, ο Τριγωνοψαρούλης των βυθών καταφέρνει να αποποιηθεί πολλαπλώς την ένταση του σχήματός του: Οι γωνίες του έχουν τροποποιηθεί σε καμπυλόγραμμες δίνοντας στο κίτρινο ψαράκι, μια φιλική χαρούμενη εικόνα. Το τρίγωνο διανθίζεται με κυκλικά στοιχεία, όπως τα εκφραστικότερα μάτια του Τριγωνοψαρούλη ή οι στρογγυλές μπουρμπουλήθρες δίπλα στο στόμα του, παρήγορες καμπύλες που ακυρώνουν την απολυτότητα του τριγώνου. Επιπλέον, δεν είναι λίγες οι φορές που η φορά της κίνησης του ψαριού εικονογραφείται με μια φιλική γραμμή κίνησης που μάλλον θυμίζει άρπα, επιτρέποντας στο συμπαθές ψαράκι να αποποιηθεί για μια ακόμη φορά την επιθετικότητα του τριγώνου.

Το τρίγωνο αποδεικνύεται ένα ιδιαίτερα δυνατό σχήμα, που συχνά συναντάται στους λογότυπους διαφόρων προϊόντων (δες, για παράδειγμα, τη Gap, τη Le coq sportif, το Smart), ακόμη και πολιτικών κομμάτων, όπως το δυναμικό κόκκινο τρίγωνο της Δημοκρατικής Αριστεράς. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η Addidas, που τα τελευταία χρόνια το υιοθέτησε σε αντικατάσταση του αρχικού τριπλού φύλλου, αφού η οπτική ομοιότητα με

βουνό, παραπέμπει στη διαρκή προσπάθεια και στο συνεχή αγώνα του ανθρώπου να κατακτήσει κορυφές. Την ίδια συνυποδήλωση θα μπορούσαμε να ανιχνεύσουμε και στον Τριγωνοψαρούλη. Γιατί τι άλλο είναι η ζωή του, από το πρώτο βιβλίο που αγωνίζεται να υπερνικήσει τις μαθησιακές τους δυσκολίες μέχρι το τελευταίο που αποκαλύπτει τις ρατσιστικές πρακτικές του αχινού, από ένας διαρκής αγώνας ανάβασης και μια συνεχής προσπάθεια για το καλύτερο;

Φαίνεται ότι ο Τριγωνοψαρούλης αξιώθηκε να επιτύχει έναν σπουδαίο και δύσκολο στόχο· να κατακτήσει τις καρδιές των αναγνωστών του και το δύσκολο παιδικό κοινό. Στον πολύχρωμο χώρο του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου και στα θολά τοπία του ρατσισμού, ο Τριγωνοψαρούλης είναι ένας ήρωας διαφορετικός, που τελικώς έκανε τη διαφορά...

Αθήνα 18/ 10/ 2014
Αγγελική Γιαννικοπούλου
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
ΤΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Αθηνών